

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

(66) 12

JULIUSZ RUDNICKI

(1881—1948)

Juliusz Rudnicki urodził się 30 III 1881 r. w Sierżycach koło Kamieńca Podolskiego. Po ukończeniu IV Gimnazjum Miejskiego w Warszawie w 1901 r. wyjechał do Paryża, gdzie podjął studia na Sorbonie (Faculté des Sciences). W 1903 r. uzyskał tzw. licencjat i wstąpił do École Supérieure d'Électricité, którą ukończył w 1905 r. z dyplomem inżyniera elektryka. Z różnych względów pozostał jeszcze cztery lata w Paryżu, studiując przez ten czas u prof. Ch. Picarda. W 1909 r. otrzymał Certificat d'Études Supérieures z zakresu analizy wyższej i powrócił do kraju.

Początkowo podjął pracę nauczyciela matematyki w warszawskich prywatnych szkołach średnich, bo tylko w nich można było wówczas wykładać po polsku. Uczył m.in. w gimnazjum Wojciecha Górskiego, w szkole Jadwigi Sikorskiej. Wykładał także na prowadzonych przez Sądżewiczową wyższych kursach dla kobiet oraz na Wyższych Kursach Nauczycielskich. W 1911 r., po zdaniu wymaganych egzaminów i obronie rozprawy pt. „Badania pewnego szczególnego typu wzrastania funkcji”, otrzymał stopień doktora filozofii na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W 1915 r. J. Rudnicki wszedł w skład grupy mechaniczno-elektrotechnicznej, powołanej przez Komisję Politechniczną Towarzystwa Kursów Naukowych do przygotowania programu wydziału elektrotechnicznego tworzonej wówczas Politechniki Warszawskiej (PW). Był więc jednym ze współorganizatorów tej uczelni, a także jednym z pierwszych jej wykładowców, ponieważ rozpoczął wykłady i ćwiczenia już następnego dnia po uroczystej inauguracji PW. Prowadził zajęcia z matematyki dla grupy ówczesnych wydziałów inżynierskich łącznie z Wydziałem Budowy Maszyn i Elektrotechniki, początkowo jako wykłady zleczone. Równocześnie podjął pracę na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie wykładał geometrię analityczną (15 XI 1915—30 IX 1917), a następnie odszedł na własne życzenie. Nieoficjalnym powodem tego był spór z Wacławem Sierpińskim.

1 IV 1919 r. otrzymał stanowisko zastępcy profesora na PW. W czerwcu 1921 r. na podstawie pracy pt. „Funkcja nadlogarytmowa w związku z określeniem pewnej klasy funkcji całkowitych” uzyskał habilitację na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. 1 IX 1921 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym matematyki na Wydziale Mechanicznym PW (wykładał także na Wydziale Elektrycznym). Na tym stanowisku pozostał do czasu przejścia na Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie. Na PW wykładał także w roku akad. 1915/1916 fizykę na ówczesnym Wydziale Inżynierii Budowlanej i Inżynierii Rolnej. W roku akad. 1922/1923 wchodził w skład Komisji Egzaminacyjnej na mierniczych przysięgłych II stopnia na Wydziale Inżynierii Wodnej.

17 X 1823 r. prof. J. Rudnicki został powołany na stanowisko profesora zwyczajnego matematyki na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Po zamknięciu tej uczelni przez władze litewskie 15 XII 1939 r., pozostał w Wilnie. W roku szkolnym 1940/1941 wykładał matematykę w XI gimnazjum męskim, a w latach 1941—1944 prowadził nauczanie matematyki w zakresie szkoły średniej oraz szkoły wyższej na tajnych kompletach. Od września 1944 do stycznia 1945 r. pracował jako nauczyciel matematyki w V gimnazjum żeńskim. W środowisku akademickim Wilna prof. J. Rudnicki znany był z lewicowych sympatii, toteż umożliwiono mu w styczniu 1945 r. przewiezienie samolotem do Lublina, gdzie oddał się do dyspozycji Resortu Oświaty PKWN.

Początkowo został oddelegowany do organizowania polskiego życia naukowego w Gdańsku. Stał na czele grupy operacyjnej powołanej do zabezpieczenia majątku tamtejszej politechniki, zgromadzenia kadry naukowej i przygotowania programu pracy dla przyszłej polskiej uczelni. Z grupą operacyjną prof. J. Rudnicki dotarł tylko do Warszawy. Kiedy trzeba było poczekać tu na wolną drogę w kierunku Gdańska, zrezygnował z działalności w województwie pomorskim i wrócił do Lublina. 1 II 1945 r. otrzymał oficjalną nominację na profesora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. W maju tego roku objął też wykłady z matematyki na Politechnice Warszawskiej „z czasową siedzibą w Lublinie”. Był jednym z profesorów, którzy podpisali lubelski memoriał w sprawie utworzenia w Polsce Instytutu Nauk Technicznych, mającego kształcić wysokiej klasy techników-naukowców. (Idea ta, jak wiadomo, nie została zrealizowana.)

Wkrótce prof. J. Rudnicki przeniósł się do Torunia, gdzie osiedliła się większa część kadry naukowej byłego Uniwersytetu Stefana Batorego. Pismem prezydenta KRN z 22 V 1946 r. został mianowany profesorem zwyczajnym Matematyki na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Był autorem licznych publikacji w czasopiśmie naukowych w kraju i za granicą, a także pięciu podręczników akademickich, z zakresu analizy, algebry, geometrii analitycznej. Wiele przygotowanych do druku prac spłonęło w jego mieszkaniu w Wilnie podczas powstania w lipcu 1944 r. i tylko niewielka ich część została później odtworzona. Prof. J. Rudnicki był członkiem Société Mathématique de France, Polskiego Towarzystwa Matematycznego oraz Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie. Był profesorem lubianym przez młodzież akademicką. Z upodobaniem uprawiał turystykę górską i kajakerstwo. Zmarł 26 II 1948 r. w Toruniu i został pochowany na tamtejszym cmentarzu Św. Jerzego.